މިއުޒިކާ ބާބުގައި އިލްމުވެރިންގެ ބަސްފުޅުތައް

❁ އަލްޤާސިމް رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "ލަވަކިޔުން ވަނީ ބާޠިލްގެ ތެރޭގައިންނެވެ." އަދި އަލްޙަސަން رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "ހަމަކަށަވަރުން ކައިވެނި ވަލީމާގައި މިއުޒިކު ކުޅުމަކީ އެދަރުވަރު ބަޔަކުގެ ސުންނަތެއް ނޫނެވެ."

[الجامع للقيروانى ص ٢٦٢-٢٦٣]

❁ ޝައިޚުލްއިސްލާމް އިބްނު ތައިމިއްޔާ رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "ހަތަރު އިމާމުންގެ މަޛްހަބަކީ ހަމަކަށަވަރުން މިއުޒިކު ކުޅޭ ހުރިހާ އާލާތެއް ޙަރާމްވެގެންވެއެވެ. ސަޙީޙު ބުޚާރީ އަދި އެހެނިހެން ފޮތްތަކުން ޘާބިތުވާ ގޮތުގައި ރަސޫލުﷲ صلى الله عليه وسلمގެ އުއްމަތުގެ މީހުންގެ ތެރެއިން ޒިނޭއާއި، ހަރީރު (ފޭރާމާއި)، ރާއާއި، މިއުޒިކު ކުޅޭ ސާމާން ޙަލާލުކުރާނެ ބަޔަކު އަންނާނެކަމަށް އެކަލޭގެފާނު ޚަބަރުދެއްވާފައިވެއެވެ. އަދި އެބައިމީހުން ޙަރާމްކަމަށްޓަކައި އެއްބަސްވެފައިވާ ބަދަލުކޮށްލައްވައިގެން އެކަލޭގެފާނު ފާހަގަކޮށްދެއްވާފައިވެއެވެ... އަދި އެއިމާމުންނަކީ ތަބަޢަތު ބާކަތުން މިއުޒިކުގެ މައްސަލައިގައި (މިއުޒިކު ޙަރާމްކަމާމެދު) ޚިލާފުވެފައެއް ނުވެއެވެ."

[مجموع الفتاوى ١١ / ٥٧٦]

❁ އަލްއަލްބާނީ رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "މިއުޒިކު ކުޅޭ ހުރިހާ އާލާތެއް ޙަރާމްކަމަށް ހަތަރު މަޛްހަބުގައި އިއްތިފާޤުވެފައިވެއެވެ." [الصحيحة ١ / ١٤٥]

❁ އިބްނު ޢަބްދުލްބައްރު رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ކުރާ ކަސްބުތަކުގެ ތެރެއިން، އެއީ ޙަރާމް ކަސްބުތަކުގެތެރޭގައި އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ކަސްބުތަކުގެ ތެރޭގައި ރިބާއާއި، ޒިނޭގެ އަގާއި، ހުތުރު ޙަރާމް ކަސްބު އަތުލެވުމާއި، ރިޝްވަތާއި، މަރުވެރިޔަކަށް ރޮވުމުގެ ބަދަލުގައިދޭއިންނާއި، ލަވަކިޔުމުގެ ބަދަލުގައިދޭއިންނާއި، ކާހިނުކަމުންނާއި، ޣައިބު އެނގޭކަމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ބަދަލުގައިދޭއިންނާއި، އުޑުގެ ޚަބަރުދިނުމުގެ ބަދަލުގައިދޭއިންނާއި، ފުނޑިފުމުގެ ބަދަލުގައިދޭއިންނާއި އަދި އެންމެހާ ބާޠިލް ކުޅިވަރުތަކުން ނަގާ އުޖޫރަ ހިމެނެއެވެ." [الكافى]

❁ އިމާމް ޝާފިޢީ رحمه اللهގެ މަޛްހަބު ބަޔާންކުރައްވަމުން އިބްނުލްޤައްޔިމް رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "އެކަލޭގެފާނުގެ މަޛްހަބު އަސްޙާބުން އޮތީ (މިއުޒިކު ކުޅޭ ސާމާން) ޙަރާމްކަމަށް އެއްބަސްވެފައެވެ. އަދި އެތަކެތި ޙަލާލު ކަމަށް ބުނި މީހުންނަށް އިންކާރުކުރައްވައެވެ." [إغاثة اللهفان ١ /٤٢٥]

❁ އިބްނުލްޤައްޔިމް رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "އަދި އިމާމް އަޙްމަދުގެ މަޛްހަބާއި ބާބުގައިވެސް އެކަލޭގެފާނުގެ ދަރިކަލުން ޢަބްދުﷲ ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. ލަވަކިޔުމާ ބެހޭގޮތުން ބައްޕާފުޅާ ސުވާލުކުރެއްވީމެވެ. ދެން ވިދާޅުވިއެވެ. "ލަވަކިޔުމުން ހިތުގައި ނިފާޤުކަން އުފެދެއެވެ. މިކަންތައްތަކަށް އަހަރެން ގަބޫލެއްނުވެއެވެ." ދެން އެއަށްފަހު އިމާމް މާލިކުގެ ބަސްފުޅު ދެއްކެވުމަށްފަހު ވިދާޅުވިއެވެ. "ލަވަކިޔުމަކީ އަހަރެމެންގެ ތެރެއިން އެކަން ކުރަނީ ފާސިޤުންނެވެ."" [إغاثة اللهفان]

❁ އިބްނު ތައިމިއްޔާ رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "މިއުޒިކު ކުޅޭ އާލާތްތައް އުފެއްދުން ހުއްދަވާގޮތެއް ނުވެއެވެ." [مجموع الفتاوى ٢٢ / ١٤٠]